N'ESPARDENYETA

RONDAIA D'EN JORDI DES RECÓ (ANTONI M. ALCOVER)

AXÒ ERAN TRES GERMANES FADRINES, SENSE PARE NI MARE.

SA MAJOR HAVÍA NOM MARGALIDA, SA SEGONA ANTONINA, SA DERRERA ESPARDENYETA, QU'ANAVA ENCARA Á COSTURA. PER ANARHI, HAVÍA DE PASSAR PER DEVANT CA'L REY; Y SEMPRE'L TROBAVA GUAYTANT P'ES BALCÓ.

BON DIA TENGA, SENYOR REY.

BON DIA, ESPARDENYETA,... Y AHONT VAS?

A COSTURETA.

COM S'ATLOTONA ERA UNA PINTURA, BLANCA Y VERMEYA, AB UNS CABEYS ROSSOS ROSSOS, QUE LI PEGAVAN CASI P'ES TALONS, Y ERA MÉS VIVA QU'UNA CENTELLA, JA'U CRECH QU'EL REY LA SE MIRAVA BEN ARREU, COM Á FADRÍ QU'ERA Y BEN CASADOR QU'ANAVA.

SE VA ENTRESSENTIR QUINA ERA SA SEUA COSTURA, Y FA DE VEURE SA MESTRA.

SENYORA MESTRA,... VUY FER POR Á N'ESPARDENYETA, PERQUE SEMPRE QUE PASSA PER DEVANT SA CASA Y ME VEU, COM QUE S'EN RIGA DE MI. ME PAREIX MÉS PÒLISSA QU'UNA GENETA.

HO ES MOLT.

NO RES,... JO M'AMAGARÉ UN DIA DEMUNT ES VOSTRO SÒTIL. LA HI ENVIAREU AB UNA ESCUSA Ó S'ALTRA;...

...Y VEUREU QUIN RETGIRÓ S'EN DURÁ, Y SI LOS HI DEVALLARÁ Á N'ELS ESCALONS DE QUATRE EN QUATRE.

¿JUSTAMENT LI HA DE FER AQUESTA?

JUSTAMENT. PARAULA DE REY NO POT MENTIR.

SA MESTRA, PERQUE ERA'L REY, NO LI GOSÁ CONTRADIR.

ELL UN DIA S'HI PRESENTA BEN DEMATINET. S'EN PUJA DALT ES SÒTIL, SE VEST DE NEGRE, S'ENMASCARA BE SA CARA, SE POSA Á UN RECÓ; Y ESPERA QUI ESPERA.

ARRIBA N'ESPARDENYETA Á COSTURA.

VES ALLÁ DALT,... Á DEVALLAR SES TISORES.

SON DEMUNT SA CAXA.

ELLA HI PUJA, BOTANT BOTANT.

TOT JUST QUANT LES PRENÍA, EL REY LI PEGA FUA; PERÒ SA POLISSETA GIRA EN REDÓ, PREN ESCALA, Y AB QUATRE BOTS JA ES ABAIX.

SA MESTRA VA FER ES DESINTÉS.

LO EN DEMÁ DEMATÍ, QUANT ANAVA Á COSTURA, EL REY ESTAVA Á N'ES BALCÓ.

BON DIA TENGA, SENYOR REY.

BON DIA ESPARDENYETA.

Y, COM LA VA VEURE QUE JA ERA UN TROS ENFORA, SE POSA Á CRIDAR:

¡SENYORA MESTRA, AQUÍ DALT HI HA NEGRES! ¡SENYORA MESTRA, AQUÍ DALT HI HA NEGRES!

JA ERA ELL ES NEGRE QUE ME SORTÍ DEMUNT ES SÒTIL. ¡LA M'HA DE PAGAR!

Y HEU DE CREURE Y PENSAR QU'ES VESPRE VA TENIR MANYES PER AMAGARSE DINS CA'L REY.

A LA MALA HORA DE LA NIT S'EN ENTRA DINS SA CAMBRA HONT ELL DORMÍA. ANAVA DESFRESSADA DE LA MORT; AB UNA MA DUYA UN LLUMET Y AB S'ALTRA UN PLAT AB SET CAGAYONS DE CA, PER DIRHO AXÍ COM ES.

S'ACOSTA Á N'ES LLIT, Y SE POSA Á DIR AB UNA VEU DEL ALTRE MON:

¡JO SOM LA MORT QUE'T VENCH Á MATAR, SI NO TE MENJES AQUESTS SET CAGAYONS DE CA!

¡JO SOM LA MORT QUE'T VENCH Á MATAR, SI NO TE MENJES AQUESTS SET CAGAYONS DE CA!

EL REY SE DESPERT, SE VEU DEVANT AQUELLA FANTASMA, SENT AQUELLA VEU, Y LI AGAFA UN TREMOLOR BEN ALT DE PUNT PER TOT EL COS, Y... QUALQUE COSA MÉS QUE NO DICH. Y, AB UNES LLAGRIMES COM Á CIURONS, SE POSA Á CRIDAR:

¡VES Á MON PARE, VES Á MA MARE; DEXEM Á MI, QUE SOM REY FADRÍ!

¡VES Á MON PARE, VES Á MA MARE; DEXEM Á MI, QUE SOM REY FADRÍ!

BE VA SUPLICAR Y PREGAR; PERÒ SA FANTASMA, COM MÉS ANAVA, MÉS S'ACOSTAVA, Y MÉS FORT DEYA:

¡JO SOM LA MORT QUE'T VENCH Á MATAR, SI NO TE MENJES AQUESTS SET CAGAYONS DE CA!

EL REY NO TENGUÉ MÉS REMEY QUE MENJARLOS SE, PER ESCAPAR DE SES UNGLES D'AQUELLA POR.

N'ESPARDENYETA FOGÍ COM LA VISTA CAP Á CA-SEUA. SE LLEVA'S DESFRÉS, SE COLGA.

LO ENDEMÁ DEMATÍ, Á S'HORA DELS ALTRES DIES, S'EN ANÁ Á COSTURA.

EL REY NO ESTIGUÉ Á N'ES BALCÓ.

AHONT ESTAVA ELL ERA DINS ES LLIT, VOMITANT Y FENT ES TRO.

UN DIA, QUANT SE VA ESSER ADOBAT, PASSAVA N'ESPARDENYETA, Y EL VEU. LI DONA ES BON DIA, Y, DESPRÉS D'HAVER CAMINADES UNA CINCUANTENA DE PASSES, SE POSA Á DIR:

¡VES Á MON PARE, VES Á MA MARE; DEXEM Á MI, QUE SOM REY FADRÍ!

¡VES Á MON PARE, VES Á MA MARE; DEXEM Á MI, QUE SOM REY FADRÍ!

¡AH POLISSONA!... ¡JA ERES TU QUE'M FERES ES PAS! ¡LA M'HAS DE PAGAR! ¡T'HO ASSEGUR!

S'EN VA Á SA COSTURA, Y DIU Á SA MESTRA.

JA ENVIAREU N'ESPARDENYETA Á N'ES MEU JARDÍ, Á DUR UNA PANERA DE POMES.

BE, SENYOR REY,... JA HI ANIRÁ.

HI ANÁ; PERÒ'S JARDINER, COM LA VA VEURE DEMUNT UNA POMERA, QUE CUÍA POMES, VA FER LO QUE'L REY LI HAVÍA COMANAT QUE FES, EN VEURE UNA FADRINETA AXÍ Y AXÍ: LA FERMÁ DALT SA POMERA.

DES CAP D'UN POCH, UNA VEYA QUE PASSAVA, L'AFINA, Y LI DIU.

¿QUE FAS AQUÍ DALT, XERAFÍ?

¡OH! ¿QUE FAS?... ¿EU VOLDRÍAU SEBRE, NO ES VER?

DE MANERA QUE SÍ.

YDÒ HEU DE CREURE Y PENSAR QUE JO ERA MÉS VEYA Y MÉS LLETJA QUE VOS;

Y TOT D'UNA QUE M'HAN HAGUDA FERMADA AQUÍ DALT, SOM TORNADA, JA ME VEYS, DE QUINZE ANYS Y QUE FAS GOIG DE MIRAR.

¿QUE ME DIUS, FIETA MEU DOLSA ESTIMADA? ¿Y NO M'ENGANAS?

¡BONES TRETES TENDRÍA D'ENGANARVOS!

¿Y COM HO HAURÍAM DE FER PER FERMARMHI Á MI?

SA COSA MÉS BONA DE FER DEL MON. PUJAU, DESFERMAUME Á MI, Y VEUREU QUE D'AVIAT ESTAREU FERMADA VOS.

AQUELLA VEYA, JA'U CRECH, S'ABORDÁ AL ACTE Á SA POMERA, Y Á FORSA D'ESTREVADES Y PREMUDES ARRIBA Á PUJAR.

DESFERMA N'ESPARDENYETA,...

...N'ESPARDENYETA LA FERMA Á ELLA, DEVALLA,

...Y AB SA PANERA DE POMES Á N'ES BRAS, CAMETES ME VALGAN, CAP Á CA-SA MESTRA.

PERÒ S'EN GUARDÁ COM DE CAURE DE DIR LO QUE LI HAVÍA SUCCEIT.

AL PUNT S'ENTREGA'L REY Á N'ES JARDÍ, BEN PEUS ALTS,

¿QU'ES VENGUDA?

SÍ, SENYOR,... Y BEN FERMADA QUE LA TENCH.

¿DE BO?

VENGA, Y LA VEURÁ.

SE'N VAN Á SA POMERA, Y M'HI TROBAN AQUELLA VEYARDA DEMUNT, QUE JA FLASTOMAVA Á LA VELA, PERQUE, PER BE QUE SE MIRAVA, NO SE TEMÍA QUE TORNÁS GENS JOVE NI GENS GUAPA.

COM LA VEREN Y LA SENTIREN, Y TOTS TRES SE VAREN HAVER ESPLICATS, TOCAREN AB SES MANS ES PORRO QUE LOS HAVÍA PEGAT N'ESPARDENYETA.

EL REY SE VA POSAR FET UN NERO, Y HAURÍA ESCLAFAT UN RE AB SES DENTS.

N'ESPARDENYETA DES CAP D'UN PAREY DE DIES S'ESCLAMA.

JA ES HORA DE TORNAR ES JORNAL Á N'EL REY.

SE VEST DE JARDINERA, Y BEN ENLLESTIDA Y ENDIUMENJADA, Y AB UNA CANASTRA DE FLORS Y UNA LLIURE DE SABÓ FLUIX, PASSA PER DEVANT CA'L REY, CRIDANT.

¡QUI'M COMPRA FLORS! ¡HALA QUI LES ME COMPRA!

EL REY LA SENT, GUAYTA P'ES BALCÓ, LA VEU, LA FA PUJAR, Y LI COMPRA TOTES SES FLORS.

S'ESTORNELLA, COM DEVALLAVA S'ESCALA DE CA'L REY, UNTA DE SABÓ'LS ESCALONS.

DES CAP D'UNA ESTONA TORNA PASSAR AB UNA CANASTRA DE FLORS, CRIDANT AB TOTA SA FORSA:

¡QUI'M COMPRA FLORS! ¡HALA QUI LES ME COMPRA!

EL REY LA TORNA SENTIR, TREU ES CAP Á N'ES BALCÓ, LA VEU, Y LI CRIDA QUE PUIG.

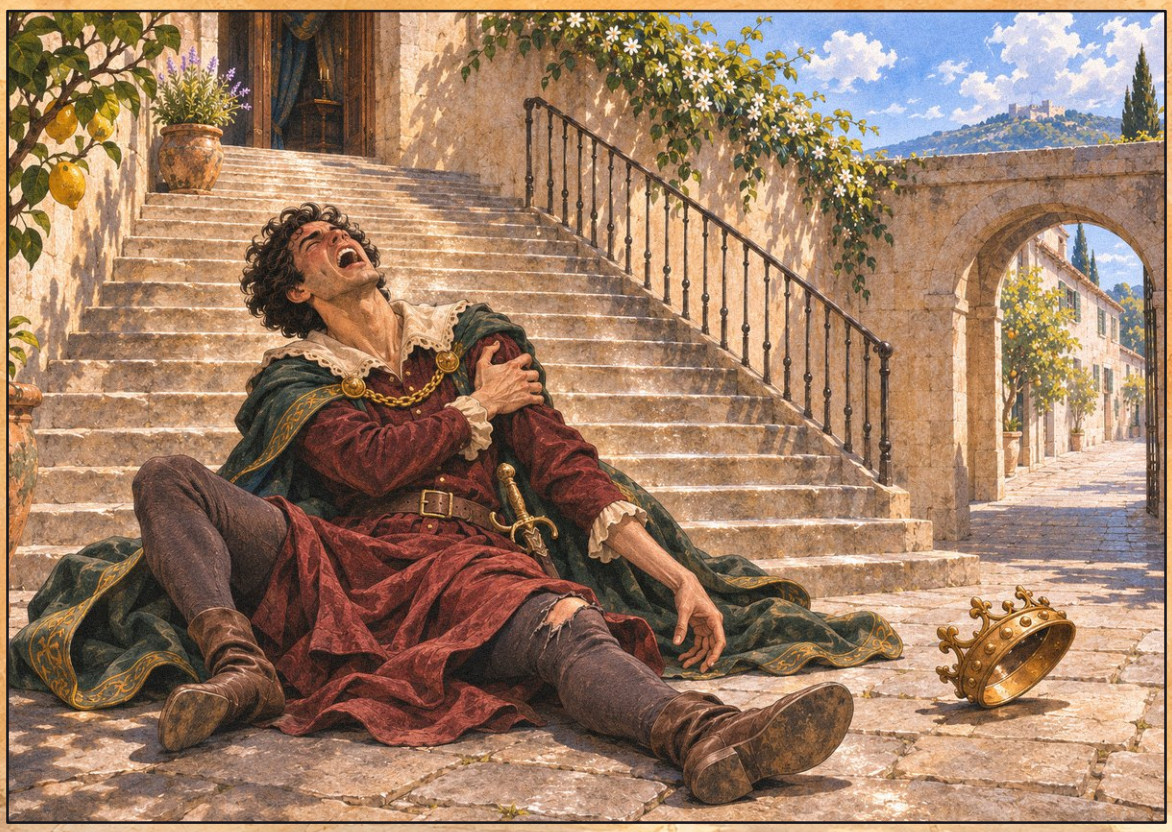
¡QUE DEVALL VOSTRA REAL MAJESTAT,... SI LES VOL Á SES FLORS! ¡NO ESTICH JO PER PUJAR TANTES ESCALES!

A N'EL REY LI VA FER TANTA GRACIA AQUESTA SORTIDA, QUE JA ES PARTIT, PEGANT FUA CAP Á VALL PER S'ESCALA.

Y VA FER MÉS VÍA QUE NO VOLGUÉ. AB SO SABÓ QUE N'ESPARDENYETA LI HAVÍA POSAT, LLENEGÁ, Y REDOLANT REDOLANT, COM UN TRONCH, NO S'ATURÁ FINS ABAIX.

VA TENIR UN BREVEROL Á SA CLOSCA, UN BRAS TRET DES LLOCH, UN PEU TORSUT, UN GENOY PLOMAT Y UN PAREY DE PELADURES Y COPS BLAUS.

LI ESCAPAVAN UNS CRITS Y UNS BELS QUE RESPLANDÍAN DINS ES CERVELL, Y LOS DEVÍAN SENTIR D'UN QUART LLUNY.

QUANT VA SEBRE QU'ERA QUE LI HAVÍAN UNTADA S'ESCALA DE SABÓ, DIGUÉ:

¡NO POT ESSER NINGÚ MÉS QUE SA GRAN POLISSONA DE N'ESPARDENYETA! ¡DEXAULAME FER! ¡LES M'HA DE PAGAR TOTES PLAGADES!

QUANT ESTIGUÉ BO, UN VESPRE SE DESFRESSA DE PELEGRÍ, Y S'EN VA Á CA N'ESPARDENYETA;...

...Y TOCH TOCH.

¿QUI ES?

UN POBRE PELEGRÍ QUE DEMANA POSADA PER AQUESTA SANTA NIT.

¡A UNA ALTRA PORTA EN DONEN DOS!

¡JESÚS!... ¡QUIN MAL COR QUE TENS! ¿T'AGRADARÍA QUE T'HO DIGUESSEN Á TU, SI ANAVAS PELEGRINANT P'EL MON?

PERÒ ¡SI NO MÉS TENIM TRES LLITS!

JA SORTIRÉ JO DES MEU,...

Y AHONT HAS DE JEURE TU?

NO RES, NO RES; DES TEU PA FARÁS SOPES.

DEMUNT S'ESTORÍ, DEVORA SA PORTA DES CORRAL.

NA MARGALIDA S'EN VA, Y OBRI Á N'ES PELEGRÍ.

LI DONA SOPAR, Y EL FA COLGAR DINS ES SEU LLIT.

ELLA VA JEURE DEMUNT S'ESTORÍ, DEVORA SA PORTA DES CORRAL.

N'ESPARDENYETA, SOSPITANT QU'AQUELL PELEGRÍ NO ERA COSA BONA, TANCÁ SA SEUA CAMBRA EN FORT DE PART DEDINS.

ELL EL REY S'EN HAGUÉ DE TORNAR AXÍ COM HI ERA ANAT. NO SE POGUÉ VENJAR. TOT ATXUL-LAT, LI VA ESTRÉNYER ABANS DE S'AUBA, PER QUE NO'L CONEGUESSEN.

ES VESPRE QUE VENGUÉ DEVANT, S'EN HI TORNA, DESFRESSAT DE PELEGRÍ TAMBÉ; Y TOCH TOCH.

¿QUI ES?

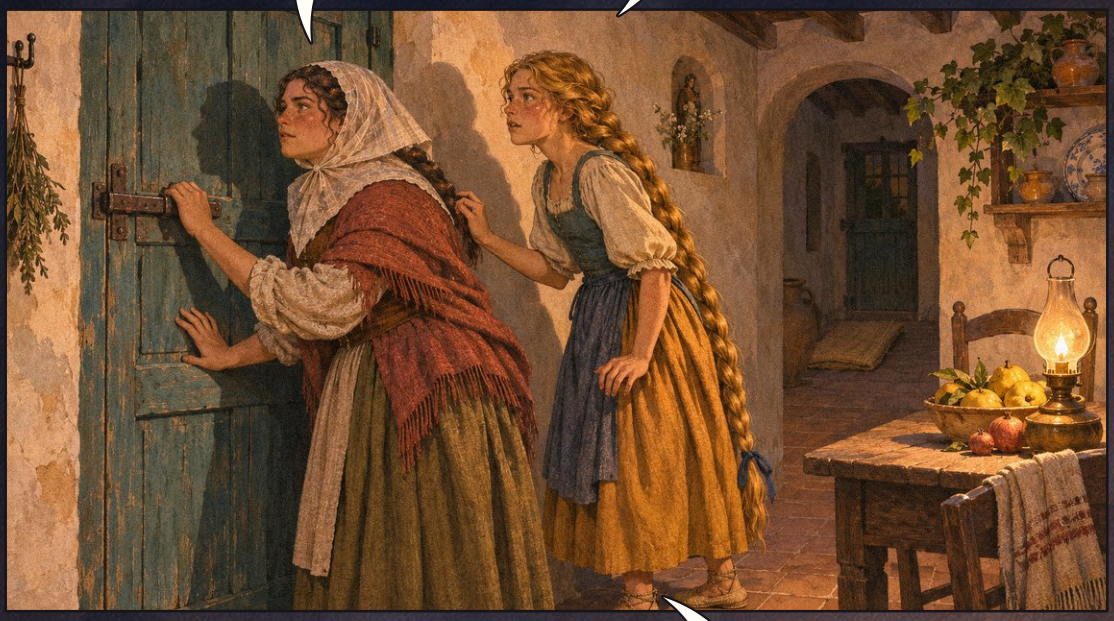
UN POBRE PELEGRÍ QUE DEMANA POSADA PER AQUESTA SANTA NIT.

¡AY DE BO!... ¿VOL DIR ES UN ALTRE PELEGRÍ? ¡ANIT PASSADA JA'N VENGUÉ UN! ¡DEU ESSER CAP HOSTAL AQUÍ!

¡JESÚS!... ¡QUIN MAL COR QUE TENS! SI OBRÍREM Á N'ES DE NIT PASSADA, BELLEMENT POREM OBRIR Á N'AQUEST.

JO M'EN GORDARÉ COM DE CAURE!

JA LI OBRIRÉ JO.

¿Y QUE TAMBÉ CONSENTIRÁS Á JEURE DEMUNT S'ESTORÍ, DEVORA SA PORTA DES CORRAL, PER QUE ELL PUGA JEURE DINS ES TEU LLIT!

SÍ QUE HI CONSENT.

YDÒ ¡ENDEVANT SES ATXES!

N'ANTONINA S'EN VA, OBRI Á N'ES PELEGRÍ, LI DONA SOPAR, EL FA COLGAR DINS ES SEU LLIT, Y ELLA SE JEU DEMUNT S'ESTORÍ, DEVORA SA PORTA DES CORRAL.

N'ESPARDENYETA, QUE JA VEYA MASSA CLAR QUE ALLÒ ERA EL REY, QUE N'HI CERCAVA FER UNA DE GROSSA, SE TANCA DINS SA SEUA CAMBRETA EN FORT; Y Á JEURE S'HA DIT.

ELL EL REY S'EN HAGUÉ DE TORNAR ALTRA VOLTA AXÍ COM HI ERA ANAT. NO SE POGUÉ VENJAR. TOT ATXUL-LAT, LI VA ESTRÉNYER ABANS DE S'AUBA, PER QUE NO'L CONEGUESSEN.

ES VESPRE QUE VENGUÉ DEVANT, HI TORNA, RESOLT Á FER ESTELLES. DESFRESSAT DE PELEGRÍ, S'ACOSTA Á SES PORTES; Y TOCH TOCH.

NA ESPARDENYETA TOT D'UNA'L VA CONÉXER, Y NO POGUÉ AGUANTAR PUS.

DIGUÉ BEN RABENTA, PERÒ QUE SES ALTRES NO LA SENTISSEN.

¡QUI FA TRES, ASE ES!

¡L'HE D'ESCALIVAR Á S'ALICORN ANIT, COM SOM DONA!

¿Y QUE FA ELLA? SE GUARDÁ PROU DE FER ELS ESTUFORNOS DELS ALTRES VESPRES, Y DIU Á NA MARGALIDA Y Á N'ANTONINA.

JA M'EN ENCARRECH JO ANIT D'OBRIRLI, DONARLI SOPAR Y COLGARLO.

S'EN VA Y LI OBRI. EL FA SEURE Á SA TAULA, LI TREU UN SOPAR DE PRIMERA Y UN VI D'AQUELL QUE DIU: AQUÍ SOM JO.

ELL N'ERA MOLT DEVOT, Y VENGA TÍMBOLA Y ALTRA TÍMBOLA, Y AL PUNT ESTIGUÉ MÉS GAT QU'UNA SOPA. NO S'AGUANTÁ PUS Á SA CADIRA, Y QUEDÁ ESTÉS EN TERRA, TAN LLARCH COM ERA.

¿QUE FA N'ESPARDENYETA? S'EN VA Á DUR S'ESTORÍ QUE TENÍA BAIX DES LLIT, HI POSA EL REY DEMUNT;...

...Y, ESTIRA QUI ESTIRA, L'ARROSSEGA FINS DEVORA UNA FINESTRA QUE MIRAVA DINS ES JARDÍ REAL.

AB TOTA QUANTA FORSA POGUÉ TREURE, L'ALSA P'ES DOS CAPS DE S'ESTORÍ; EL POSA, AXÍ COM POT, DEMUNT SA FINESTRA UBERTA DE PINT EN AMPLE;...

...PEGA TIRADA Á UN CAP PER AMUNT, Y AMOLLA S'ALTRA CAP Á DEFORA; Y EL POBRE REY, JA'U CRECH, VA PRENDRE ES CAP-Á-VALL MÉS QUE DEPRESSA.

SU ABAIX HI HAVÍA UNS ROSERS TAN ALTS Y TAN GROSSOS, QUE SES SOQUES ERAN COM SA CAMA D'UN HOMO, Y HI VA CAURE COM UN TRONCH.

SA SEUA ROBA SE VA FER BENES, Y ES SEU COSSET, PODEU PENSAR, QUEDA FET UN LLATZE, TOT COPS BLAUS, PELADURES Y ESCARRINXADES, Y AB MOLTES PUES DINS SA CARN VIVA.

AB SA TOMVERSA Y AB SA SANCH QUE LI RATJAVAN SES UBERTES, PRONTE HAGUÉ ESCORXAT ES MOIX.

VEENTSE D'AQUELLA MANERA, QUE NO HI HAVÍA PART DEL SEU COS QUE NO LI FES MAL, SE POSA Á CRIDAR COM UN DESESPERAT; Y LI ESCAPAVAN UNS GEMECHS Y UNS REMEULOS LO MÉS ESGLAYOSOS.

ES CRIATS SENTEN ALLÒ; HI ACUDEXEN CORRENTS, Y EL ME TROBAN DINS ES ROSER, D'AQUELLA MANERA.

L'AGAFAN, EL DUEN DINS ES LLIT. ELS METJES L'EMBENAN DE CAP Á PEUS; Y VA HAVER MESTER UN BON GRAPAT DE DIES PER CURARSE.

AJAGUT DINS ES LLIT, JURAVA Y PERJURAVA QUE S'HAVÍA DE VENJAR DE NA ESPARDENYETA; JURAVA Y PERJURAVA QU'HAVÍA DE BEURE DE SA SEUA SANCH.

ELLA JA'U CRECH QUE'U VA SEBRE. S'ENTRESSENTÍ DE QUANT ES METJES EL DONAREN PER BO; Y LA DONA SE PREPARÁ.

FA UNA NINA DE PEDÁS, LA COLGA DINS ES LLIT, LI FERMA Á N'ES COLL UN BUDELL PLE D'ARROP...

...Y Á N'ES CAP UNA CORDALLINA QUE PER DEVALL ES TAPAMENT ANAVA DEVALL ES LLIT.

AQUELL METEIX DIA GUAYTAVA PER SA FINESTRA, Y VEU EL REY VENIR TOT XARPAT.

MIRAU,... NO ESTICH GAYRE FINA. SI VE NINGÚ Á CERCARME, DIGAU QUE ME'N SOM ANADA UN POCH Á COLGAR.

SE'N ENTRA DINS SA CAMBRETA, Y, EN LLOCH DE COLGARSE, S'AFICA DEVALL ES LLIT.

AL PUNT TACH, VATAQUÍ'L REY.

¿QUE HI HA RES DE NOU, SENYOR REY?

¿AHONT ES N'ESPARDENYETA?

¿CREURÁ QUE NO ESTAVA GAYRE FINA, Y SE'N ES ANADA UN POCH Á COLGAR?

EL REY, SENSE MESCLAR CERIMONIES, S'EN ENTRA TOT REMOLEST DINS SA CAMBRA, RESOLT Á FERNE UNA D'ASE Y SECA.

AFINA SA NINA DE PEDÁS COLGADA, Y SE CREU QU'ES N'ESPARDENYETA.

L'HOMO NO HI VEYA DE RABIA

¡AH POLISSONA!... ¡JA NO M'EN FARÁS PUS! ¡ARA T'HI TENCH!

¿QUE NO TE RECORDAS D'AQUELL PICH QUE T'EN VENGUERES Á LA MALA HORA DE LA NIT, DESFRESSADA DE LA MORT, Y ME FERES MENJAR ALLÒ... AQUELLS SET...

AQUÍ N'ESPARDENYETA PEGA TIRADA Á SA CORDALLINA; Y SA NINA DE PEDÁS, CAPADETA QUE SÍ.

EL REY, COM HO VEU, SE CREMÁ MÉS ENCARA.

¡JA'U CRECH,... QUE T'EN RECORDAS! ¡JO SÍ QUE M'EN RECORT!

¿Y TAMBÉ T'EN DEUS RECORDAR DE QUANT M'UNTARES S'ESCALA DE SABÓ, Y HI VAIG REDOLAR,

Y ME VAIG XAPAR ES CAP, ME VAIG TREURE UN BRAS DES LLOCH, ME VAIG TORSE UN PEU, ME VAIG PLOMAR UN GENOY, Y VAIG QUEDAR PLE DE COPS BLAUS?

N'ESPARDENYETA TORNA PEGAR TIRADA Á SA CORDALLINA; Y SA NINA DE PEDÁS, CAPADETA QUE SÍ.

ALESHORES SÍ QUE SE CREMÁ FORT EL REY.

¡JA'U CRECH,... QUE T'EN RECORDES! ¡JO SÍ QUE M'EN RECORT!

¿Y TAMBÉ'T DEUS RECORDAR DE QUANT M'ENGATARES, Y ME VARES TIRAR PER SA FINESTRA, DEMUNT AQUELLS ROSERS, Y VAIG ROMANDRE CASI ASPIDAT?

N'ESPARDENYETA PEGA ALTRA TIRADA Á SA CORDALLINA; Y SA NINA DE PEDÁS, CAPADETA QUE SÍ.

EL REY AQUÍ CUYDÁ Á FER ES TRO.

¡JA'U CRECH,... QUE T'EN RECORDAS! ¡JO SÍ QUE M'EN RECORT! ¡Y TENS DESVERGONYA PER DIR QUE SÍ, SA MÉS FRESCA DEL MON! ¡ARA LES ME PAGARÁS TOTES!

MENTRES DEYA AXÒ, VENTA S'ESPASA, ENCIVELLA VENTAY Á SA NINA DE PEDÁS, LI TAYA ES CAP Y ES CALL, ES BUDELL SE ROMP, Y S'ARROP SE POSA Á RATJAR.

AL PUNT TOT ES LLIT ANÁ ARROP.

EL REY, CREGUT DE QU'ALLÒ ERA SANCH, Y PER CUMPLIR ES JURAMENT QU'HAVÍA FET DE BEURE DE SA DE N'ESPARDENYETA, HI MUYA'S DIT, EL SE DU Á SA BOCA;...

...QUANT VEU QU'AQUELLA SANCH ERA TAN DOLSA Y TAN DOLSA, TORNA Á MUYAR Y Á XUPAR. MUYA QUI MUYA Y XUPA QUI XUPA, LI ESPASSÁ TOTA SA RABIADA QUE DUYA; Y SE COMENSÁ Á RECORDAR DE SA GRAN HERMOSURA, GALANÍA Y AGUDESA DE N'ESPARDENYETA, Y MUDÁ DE VERT EN BLAU.

¿QUINA L'HE FETA?
¿QUINA L'HE FETA?...
PERÒ ¿QUINA L'HE FETA?

¿QUE M'EN DIREU?

ELL LI ENVESTÍ TAL PENA Y TAL ESCLATOR DE COR, QUE ROMP EN PLORS, COM UN NIN PETIT.

¡MISERABLE DE MI!... ¡SOM UN ASE! ¡SOM UN PORCH! ¡MERESCH FERMAR! PERÒ ¿QU'HE FET? ¿QU'HE FET?

¡HE MORTA N'ESPARDENYETA, S'ATLOTA MÉS GUAPA Y MÉS VIVA Y MÉS AGUDA QUE S'HAGUÉS VISTA MAY!

¡Y ROBAVA'S COR DE TOTS ELS QUI LA VEYEN! ¡Y NO N'HI HAVÍA CAP QUE M'AGRADÁS TANT!

¡O QUINA ATLOTA QU'ERA AQUELLA! ¡FINS Y TOT SA SANCH TENÍA MÉS DOLSA QUE LA MEL!

ES VER QUE JO HAVÍA JURAT BEURE DE SA SEUA SANCH;

PERÒ, PER CUMPLIR ES JURAMENT, M'HAURÍA BASTAT FERLI UN TAYET Á UN DIT, SOLS QUE'N FOS SORTIDA UNA GOTINEUA Y QUE LA HI HAGUÉS LLEPADA AB SA LLENGO!

¡SOM UNA BISTIA! ¡MERESCH FERMAR! ¡AHONT HI HA UN DOGAL? Y JO METEIX ME FERMARÉ, SI NO HI HA NINGÚ QUE ME FERM!

¡HAVER MORTA N'ESPARDENYETA, S'ATLOTA QUE MÉS M'AGRADAVA PER CASARM'HI! ¿QU'HE DE FER DE VIURE, SI ELLA ES MORTA?

¿QU'HE DE FER DE VIURE? ¡CAP FEYNA HI TENCH P'EL MON! ¡CAP! ¡CAP!

AQUESTA ESPASA QUE LI HA TAYAT ES COLL Á ELLA, ¡QUE S'ACOR DINS ES MEU PIT, Y QUE FASSA UY TOT!

DIENT AXÒ, EL REY SE POSA SA PUNTA DE S'ESPASA DEMUNT SA POST DES PITS, Y ANAVA JA Á ACORARLA SE; PERÒ TOT AB U N'ESPARDENYETA SURT DE DEVALL ES LLIT, Y S'HI PLANTA DEVANT, TOTA XARAVEL-LA.

QUE TÍR S'ESPASA, SENYOR REY,...

¿ES Á MI QUE'M VOL? VAMETAQUÍ.

EL REY, COM LA SE VEU DEVANT VIVA Y SANA Y MÉS XALESTA Y GALANXONA QUE MAY, TOT D'UNA QUEDÁ DE PEDRA, PERÒ AVIAT LI PUJÁ UNA ALEGRÍA Y UNA GAUBANSA QUE SE PENSAVA TORNAR LOCO.

¡MOS HEM DE CASAR!

¡JA'U HAURÍAM D'ESSER!

EL REY S'EN ANÁ Á CA-SEUA Á FER ENRENGAR TOT ES TU AUTEM PER SES NOCES. DONÁ TANTA PRESSA Y TOTHOM VA FER TANT S'AVIONA, QUE DINS TRES DIES TOT ESTIGUÉ Á PUNT DE PASTORA MÍA.

NO HI HA QUE DIR QUE NO ESTIGUEREN PER N'ESPARDENYETA, PERQUE ES METEIX DIA JA VA HAVER ENLLESTIT TOT LO QU'HAVÍA D'ENLLESTIR.

Y ARRIBÁ'S DIA DE FERSE S'ESCLAFIT, Y SE VA FER, SE CASAREN; Y N'HI VA HAVER D'AST Y OLLA, Y SARAU, Y FESTES, Y BALLS Y ALIMARES, TOT LO QUE VA ESSER BO.

Y EL REY Y N'ESPARDENYETA, GOVERNANT ES SEUS VASALLS, VISQUEREN Y GAUDIREN AB MOLTA PAU Y CONCORDIA ANYS Y MÉS ANYS; Y ENCARA SON VIUS, SI NO SON MORTS.

N'Espardenyeta
Rondalles Mallorquines · 10

Contada per D.ª Marieta dels Desamparats Rovira y Orlandis y n'Antonina Canyelles, de Bunyola. Replegada per Mn. Antoni M. Alcover. La Punta, Agost de 1892.

Aplech de rondayes mallorquines d'en Jordi des Recó. Tom I, primera edició. Palma, Tip. Católica de Sanjuan, germans, 1896. Planes 257-270.

Text d'Antoni Maria Alcover i Sureda (1862-1932), de domini públic perquè fa més de 80 anys que va morir. Les paraules són les de l'edició de 1896, sense modernitzar.
Transcripció feta de bell nou damunt l'exemplar imprès.

Adaptació al còmic i il·lustracions generades amb intel·ligència artificial.
Edició de Guillem Cantallops Ramis, 2026. Llicència CC BY-NC-SA 4.0 per a tot el que no és text d'Alcover.
Versió 16 · 2026-11-22

